

2. GERONTOLOŠKA RADIONICA/STVARAONICA :

IZRADBA PREHRAMBENO-GERONTOLOŠKIH NORMI/JELOVNIKA U DOMOVIMA ZA STARIJE OSOBE I GERONTOLOŠKIM CENTRIMA (2018. g.)

Zabilješka:

Datum, mjesto i vrijeme održavanja: 22.ožujka 2018., u trajanju od 13:00 do 14:15 sati, u Referentnom centru MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba – Službe za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“

Predmet sastanka: Izradba prehrambeno-gerontoloških normi/jelovnika u domovima za starije osobe i Gerontološkim centrima, u suglasju s potraživanjem MZ RH, a po provedbi Strategije socijalne skrbi za starije u RH (2017-2020).

Nazočni suradnici i partneri/eksperti radne skupine: **prof.dr.sc. Željko Krznarić**, predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora i pročelnik Zavoda za gastroenterologiju i hepatologiju KBC-a Zagreb; **doc.dr.sc.prim. Spomenka Tomek-Roksandić, dr.med.**, Voditeljica Odjela - Referentni centar MZ RH za zaštitu zdravlja starijih osoba; **prof.dr.sc.prim. Branko Kolarić, dr.med.**, Voditelj Službe za javnozdravstvenu gerontologiju; **dr. Zvonimir Šostar**, ravnatelj NZJZ „Dr. Andrija Štampar“; **Sanja Predavec, dr.med.** voditeljica Službe za primarnu zdravstvenu zaštitu i zaštitu u zajednici Ministarstva zdravstva RH; **doc.dr.sc. Darija Vranešić Bender**; klinički nutricionist, Odjel za kliničku prehranu KBC-a Zagreb; **Eva Pavić, univ.spec.dipl.ing.**, Dijetetičko savjetovalište, KBC Zagreb; **dr.sc. Petra Nola Fuchs**, ravnateljica Stomatološke poliklinike Zagreb; **Dunja Kuliš, dr.med.dent., dr. Tanja Ćorić**, Služba za javnozdravstvenu gerontologiju NZJZ „Dr. Andrija Štampar“, **Marica Lukić, dipl.med.techn.**, SJG NZJZ „Dr. Andrija Štampar“, **Manuela Maltarić, mag.nutr.**, SJG NZJZ „Dr. Andrija Štampar, Dalma Sajko, **dipl.med.techn.**, SJG NZJZ „Dr. Andrija Štampar.

Ispričani: **dr.sc. Tatjana Škarić-Jurić, znan. savjetnica** – Institut za antropologiju; **prof.dr.sc. Nina Smolej Narančić** - Institut za antropologiju; **prim.dr.sc. Tajana Pavić, dr.med.**, KBC Sestre Milosrdnice, **dr. Suzana Hlatki Matijević**.

Rasprava:

Sukladno potraživanju Ministarstva zdravstva RH od 19. siječnja 2018. g.(Klasa: 023-03/18-01/13; Ur.broj: 534-03-1-1/1-18-02), vezano za gerontološko-javnozdravstvene mjere iz Strategije socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje 2017.-2020., stavak 2.3. „Primjena smjernica pravilne prehrane za starije/jelovnici kod pružatelja usluga za starije osobe“, imenovana je radna skupina eksperata za izradbu navedenog. Na osnovi praćenja i evaluacije stanja uhranjenosti gerijatrijskih osiguranika, (debljina/POTHRANJENOST) panelom GeroS/CEZIH, a putem web servisa NRS 2002 utvrđena je malnutricija kao najučestaliji gerontološko-javnozdravstveni problem u dubokoj starosti od 85 i više g. Posljedično izaziva smanjenje funkcionalne sposobnosti i povećanje multimorbiditeta u gerijatrijskih bolesnika, a time učestaliju hospitalizaciju i mortalitet gerijatrijskih osiguranika, te porast gerijatrijske zdravstvene potrošnje.

Gerontološko-javnozdravstveni pokazatelji (web servis NRS 2002, N=412/ožujak, 2018.g.) upućuju na nužnost potrebe izradbe prehrambeno-gerontoloških normi/jelovnika pravilne prehrane za starije osobe u institucijskoj i izvaninstitucijskoj skrbi za starije. Zbog toga imenovana skupina stručnjaka/ekspertata u zaštiti zdravlja starijih od javnozdravstvene gerontologije, gerontogastroenterologije, gerontonutricionizma, gerontoantropologije, gerontostomatologije, te

drugih stručnjaka različitog profila će iz specijaliziranog područja predložiti smjernice i okvire svoje djelatnosti za izradbu poglavlja u priručniku: PREHRAMBENO-GERONTOLOŠKE NORME/JELOVNICI U DOMOVIMA ZA STARIJE OSOBE I GERONTOLOŠKIM CENTRIMA. Osnovu čini izrađene Hrvatske smjernice za prehranu osoba starije dobi, I. i II. dio (Liječ Vjesn 2011;133:1-10).

Cilj izradbe i provedbe smjernica pravilne prehrane za starije/jelovnici kod pružatelja usluga za starije osobe je primjeren nutritivni unos namirnica i nutrijenata u odnosu na zdravstveno stanje i funkcionalnu sposobnost starije osobe. Svrha je provedba gerontološke edukacije stručnjaka svih profila u skrbi za starije te implementacija smjernica pravilne prehrane za starije uz laboratorijsku kontrolu nutritivnog sastava i kvalitete namirnica, mikrobiološku kontrolu spremanja obroka u institucijama te pozitivnog zdravstvenog ponašanja starijih pravilnom unosom hrane za starije.

Zaključeno je:

1. Svaki stručnjak iz svog specijaliziranog područja djelovanja predložiti će poglavlje za izradbu agende prehrambeno-gerontoloških normi/jelovnika u domovima za starije osobe i gerontološkim centrima, do slijedeće gerontološke radionice okvirno do polovine travnja 2018. g.;
2. Slijedeća 3. gerontološka radionica/stvaraonica o prehrambeno-gerontološkim normama/jelovnici u domovima za starije planira se za 25. travnja. 2018. g.
3. Svaka specijalizirana djelatnost u izradbi smjernica pravilne prehrane za starije/jelovnici u domovima, će predstaviti svoje prijedloge i smjernice poglavlja u svrhu izradbe navedenog;
4. Definirati strukturu agende priručnika;
5. Sporazumno uključivanje stručnih društava Hrvatskog liječničkog zbora za izradbu priručnika, a odnosi se na Hrvatsko društvo za gerontologiju i gerijatriju HLZ-a, Hrvatsko društvo za kliničku prehranu HLZ-a, Hrvatsko društvo za parenteralnu i enteralnu prehranu HLZ-a, Hrvatsko antropološko društvo;
6. Definirati gerontološke kadrovske norme uključivanja nutricionista kao mogućeg zdravstvenog suradnika za provedbu smjernica pravilne prehrane/jelovnika za starije, osobito u institucijskoj gerijatrijskoj skrbi (domovi za starije);
7. Posebno poglavlje posvetiti potrebi unosa vitamina i minerala u starijih;
8. Raspraviti o pitanjima javne nabave namirnica i zakonskih mogućih okvirnih osnova za provođenje pravilne prehrane za starije/jelovnika kod pružatelja usluga za starije osobe.
9. Financijska konstrukcija izradbe priručnika definirati u dva dijela; zasebno prikazati troškove tiskanja i distribucije, a zasebno izradbu po autorskim poglavljima.

Zabilješku izradile:

Manuela Maltarić, mag.nutr.; Dalma Sajko, dipl.med.techn.

